

טשענאָווער צייטונג

Biblioteka Jazielbówska
Kraków

טעג 4
פארן אנהאלט 6

ערשיינט יעדע פרייטאג
רעדאקציע און אדמיניסטראציע
ערשטע ארעע 6. טעלעפאן 201.

עפאנאמענט-פריז
ט נומער 20 גראשער.
פריז פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע:
Częstochowa, Aleja 6. telefon 201.

פרייטאג, כ"ז סבת פ' וארא תרפ"ח. ריכט צינדען 3.49

שבת האלב 9 אווענד גרויסע פרעמיערע.
סווערט געשפילט די איבעראל אנערקענטע פיעסע
מיט געזאנג און מענץ וואס איז געשפילט געווארען
אין ווארשא מיט גרויס ערפאלג

פארעסטינער ריבע בלינד אויס ריבע

צו יעדען בילעט ווערט צוגעגעבן דאס קאמישע
קופלעך „20, 20 וויבער 20 שוויגערס“ (אללא)

שבת, ד. 21 ד'ה האלב 4 נאכמיטאג
צו ביליגע פריווען ווערט געשפילט צום 26 מאל
דער שלאגער פון סעזאן מיט נעץ עפעקטען

פארעסטינער ריבע בלינד אויס ריבע

צו יעדען בילעט ווערט צוגעגעבן דאס קאמישע
קופלעך „20, 20 וויבער 20 שוויגערס“ (אללא)

פרייטאג, ד. 20 יאנואר האלב 9 אווענד
ווערט געשפילט צום ערשטען מאל דער לאנג - ערווערטער
אמעריקאנער שלאגער וואס ווערט געשפילט אין אלע יודישע
טעאטערן מיט'ן גרעסטען ערפאלג, אפערעטען אין 4 אקטען

די גרינע פלה

די גרינע פלה איז א העכסט אינטערעסאנטע קאמישע אפערעטע.
אויף די גרינע פלה ווערן געווינגען איבער צוואנציג נומערען געוואנג.

וואר, ווארטא

יודישע טרוממען אונטער דער לויטונג פון
שרייטס ה' ביזאקאזאזש מיט'ן אנטווער
פריזען: גיטלעך, בושטיקא, גאלדשטיין,
ליבארטשעקע, עהם, פענער: גיטלעך, שייט,
בלום, איבער, ליבארטאן, לעוואוויטש.

געש. טהערער ה' עשתיין
מוזיק-לייטער ה' בלושטיין

Teatr Miejski „Rozmaitości“, Strażacka 8, dyr. J. Otremski.

Z własnych funduszów Małżeństwo Fredeny שבת נאכט, צו 1 ול.

PANI X

Z własnych funduszów וונטאג 6,20 אווענד

אכטונג טעאטער-בטווכטער!
מיר באזען אויפערקומט, אז צו די פארשטע-
לונג וואס איז אנגעטריט אויף פרייטאג דעם 20-טען
אין פיערלעשער-זאל האבען מיר קיין שום שייכות
נישט. אונזערע פארשטעלונגען קומען פאר כסדר
אין זאל „ווארטא“, אלעק 26.
די יודישע פרייע איז זאל ווארטא

א הארציגע פארברענגען ווינשען מיר אונזער פרייע און ליבע
הברישע מאניא דאחידאזש, צו איהר אפגעהערען נאך לענדען, ווי
גליקליך אין דעם נעשען היים.
משה גאלדבערג און ארום, זלמן ווינערמאן און פרוי
זלמן זעלצער און פרוי, משפחה ראזענבלאט, דוד איעווען און פרוי.

צו דער פערלעכונג פון אונזער ווען און ברודער מאריק באכמאן
מיט פול. מינא ריבמאן זעלבס איז אפגעקומען אין האנטווער אום יא-
נואר, ווינשען מיר גליק און ערוועקען צו אריבער-געהען.
עלמער און געשוויסטער באכמאן, טשענסטאאו.

Ogłoszenie przetargu.
Magistrat m. Częstochowy odda w drodze przetargu ofer-
towego w przedsiębiorstwo dostawę
1000 mtr. sześć. piasku bezwzględnie czystego i wolnego
od wszelkich domieszek szkodliwych dla wyrobu płyt cementowych
Dostawa rozciąga się na czas od 1 lutego do 30 listopada
1928 r. po 100 mtr. sześć. miesięcznie.
Miejsce składania za mostem La Izace Warcie obok elektrowni.
Oferty ostemplowane wnosić należy do Wydziału Techni-
cznego (oficyna, I piętro) do dnia 20 stycznia 1928 r. godz. 13
wraz z kwitem na wpłacone wadium w kwocie zł. 50.—
Do ofert dołączyć należy próbki piasku.
Magistrat zastrzega sobie wolny wybór oferty.
MAGISTRAT.

HEMOROIDY
STAN ZAPALNY · KRWAWIENIE
SWĘDZENIE
USUWA
HEMORIN-KLAWE

וויכחיג פאר אויטער - אויסארבייטונג!
איך מאך בעקאנט אז ביי מיר איז צו בעקומען
וואר פארשידענע האלירן
צו מעסיגע פרייזען.
מיט עכטונג
רובינשטיין, ווארשאווער 30

Lekarz - Dentysta
A. GOTTAJNER
Ogrodowa 19
wejście również przez N. Rynek 11
przyjmuje
od godz. 10—1 i od 3—7 wiecz.

Lekarz-Dentysta
R. KAJZER
Kościuszki 13
vis-a-vis „Cristalu“
przyjmuje od 9—1 i od 3—7 w.

Lekarz-dentysta
ARTUR BRONIATOWSKI
I-sza Aleja 8.
נעמט אן מעגליך פון 9 פרייז ביי 1 מיטאג און
פון 3 ביי 7 אווענד.

מיט גרויסער ערענען מיר סודיע הענען דעם טויט פון אונזער
אונגעגענליך קינד
היים צבי (העניערע) פייגענבלאט
דער ווען פון מאיר און שיינדל
העלבעס איז נאך לאנגע און שווערע לערען געשטארבען אין עלטער פון 15
פאנאמען דעם 17 יאנואר אין קראקא און דארט צו קבורה געקומען.
די אין טרויער פערבליבענע עלטערן אין אממיליע

מיר דרוקען אויס דעם געשעסטען מיטגעפיהל אונזער פרויעלעכונג-
מיטגליעד ה' פ. פייגענבלאט און פרוי צוליגע דעם גרויסען אומגליק,
וואס העט זי געפראכט דורכ'ן טויט פון ווער ווען וועגלעך
העניערע
וויט געוויינט!
די פערוואלטונג פון שניידער-מיסטער-פראיין
ביים יוד. האנדלער-קאלב.

זונטאג דעם 29 יאנואר 11 א זונער פארמיטאג צו
דער ערשטער יאהרצייט פון אונזער אונגעגענליכען טען און אפער
ישראל אהרן גראטער ז"ר
העט אויף דעם בוח-עלמן פארקומען די ענטהאלונג פון א סכנה און עס
וועט געמאכט ווערען א חוכמה,
קרובים, פריינד און בעקאנטע פון פארשטארבענע ווערען געקעמט
צו דער טרויער פרייער.
הענען דעם ענען פרייע די אין טרויער פערבליבענע
פריי און זוהו.

נ"ע הענריק שטענצער
לאנג-יעהריגער רעפרעזענטאנט פון פערזענליכע-געזעלשאפטען
איז נאך קורצע אפער שווערע לידען געשטארבען אין עלטער פון 57 יאהר דינסטאג דעם 17-טען
יאנואר און איז צו קבורה געקומען מיטחאך דעם 18 יאנואר.
די אלע וואס האבען איהם אפגעגעבען דעם לעצטען כבוד און אנטהאלגענומען אין זיין לויב דרוקען אויס אונזער אי-
ניגסמען דאנק, די אין טרויער פערבליבענע פרוי, טעכטער, אידעם, אייניקלעך און פאמיליע
אין טשענסטאאו.

צעשא לאסמאן
תנאים נקשריבען
טשענאָווער פרייטאג 9 יאנואר 1928

פונדערוועלטען שיק איך א הארציגע ברכה פון דיעזע טעכטער
צעשא צו דיין פערלעכונג מיט ה' הערמאן זינגס.
לייטער לאסמאן (ניו-יארק).

צו דער תנאים פון אונזער ווען הערמאן זינגס מיט
פרי. צעשא לאסמאן ווינשען א הערליכען מול-טוב
עלמערן און געשוויסטער זינגס.

צו דער פערלעכונג פון אונזער טאכטער און שוועסטער
צעשא לאסמאן מיט ה' הערמאן זינגס
ווינשען א גליקליכע און א פליהענדע צוקונפט
מוטער און געשוויסטער לאסמאן.

צו דער פערלעכונג פון אונזער ברודער הערמאן מיט פרי. צעשא
לאסמאן ווינשען א ברודערליכען מול-טוב.
חיים, דוד און זלמן זינגס.

צו דער פערלעכונג פון אונזער ליבע שוועסטער צעשא מיט ה'
הערמאן זינגס ווינשען מיר דוד און דער ליבע-שטערן זאל דיר אין
דיין לעבענס העג לעכטען.

מול-טוב: צו דער פערלעכונג פון פרי. צעשא לאסמאן מיט ה'
הערמאן זינגס זאל מער לעבנס-העג זיין בעצירט מיט הערליכע רויטען
לייבל באר וויקאווסקי.

Kuzynce naszej p. CESI LASMAN z p. HERMANEM
ZYGASEM z okazji ich zaręczyn, życzymy szczęścia.
Leon Oppenheim z Żoną.

טוערע פריינט הערמאן און צעשא
נעמט צו אונזערע הארציגע ברכות צו איער תנאים,
העלא און שמואל פראנק.

Z intencji zaręczyn przyjaciółki mojej
p. CESI LASMAN z p. HERMANEM ZYGASEM
składam serdeczne życzenia
Piotrków, Różka Herszlikowicz.

Z okazji zaręczyn kuzynki mojej CESI LASMAN
z p. HERMANEM ZYGASEM, życzę szczęścia i wie-
cznego zadowolenia
Dobrusia Offman.

צו דער פערלעכונג פון אונזער פריינד
צעשא לאסמאן מיט ה' הערמאן זינגס
ווינשען מיר א הערליכען מול-טוב
פ. צוקערמאן פרוי און קינדער.

צו דער פערלעכונג פון
פרי. האנקא אידעלמאן מיט ה' הלר באליצקי
ווינשען א הערליכען מול-טוב און א גליקליכע צוקונפט
פאמיליע יאקובאזש.

Gimnazja Tow. Żyd. Szkół Średnich
ul. Dąbrowskiego 3-a.
Egzaminy wstępne do wszystkich klas odbędą się dnia
2. lutego o godz. 8 rano.
Zapisy przyjmuje kancelarja Gimnazjów codziennie od
8 i pół rano do 2 po poł

אונזער טיעסטען מיטגעפיהל דרוקען מיר אויס דער
פריי פון אונזער געעהרטען פרייעס ה' דיר גייסלער צום
טויט פון איהר ליבען פאטער
הענריק שטענצער נ"ע
די פערוואלטונג פון האנדלער-קאלב
אין טשענסטאאו.

די יודישע סוחרים און דער

לייפציגער יריד (מעסע).

(פון אונזער ספעציעלען קארעספאנדענט.)

פון טעקעסירען דעם בעשלים פון דער צענטראלע שון אונטערשטען דעם נאציאנאלען האהל-קאמיטעט בים סונדער-העפט-בלאק. אין דעם זין זאגט זיך אויף ארויס ה' קלפסאן פון בעג-דין.

דאן רעפערירט ה' הענער הענען שאפען דעם הויפט-העהל-קאמיטעט פון דער פעלצער הויז-ארום, כדי אנצוהערען מיט די האהלען צו די האנהערקער-קאמיטעטן האם העלען פארקויפן אין א 5 הרושום ארום. דער רערער ליגט פאר אן עס זאלען גע-שאפען הערען 4 הויפט-פונקטען אין די פאלגנדע שערט: טעשנשאפט, קעלן, ראדאם און זאלעסביע, האו די הויפט-פונקטען זאלען האבען די אויפגעבונדען צו ארגאניזירן זעך ראיאן און די וועגונגען זאלען פארקויפן פון די אויפגעבונדענע ראיאנען אינאמאל אין הירש.

זענשען אנדערע אין אויף פונקטען געהערען פאלגנדע רעזולוציעס:

- (1) אויחו דער פיסטעס פון פעהר-העפט-העהלען צו די האנהערקער-קאמיטעטן און א סכנה פאר די יודישע האנהערקער בעשלים די קאנפערענץ זיך צו הענערן צו דער געהערקער פאכט צו הענערן די האהלען, או זי זאלען פארקויפן אויף דעקאראטיווע און פארשטרייאנעלע יסודות.
- (2) די ראיאן - קאנפערענץ פאצעט פירט די שטעלונג פון צ. ק. פון האנהערקער פערצום אין פוילען פונגע די האהלען צום סיס און פונאם און ערקלערט מיטן נאנצען פיה צו אונ-פערשטיצען די אנגעהויבענע העהל-טקציע פון נאציאנאליסמעס - בלאק. גלפצחטיג בעשלים די קאנפערענץ, או די האנהערקער-קאמיטעטן זאלען נעמען אויף זיך די איניציאטיוו או אין די העהל-קאמיטעטן האו עס און קענליך צו קאנפאלידירען אלע יודישע גרופען, כדי אויפצופירען א צושפאלטערונג פון די יודישע שטימען און אוי ארום זיכערען די יודישע שטערטען.

די קאנפערענץ פארטעט אויף אלע פערטערענע ארגאניזאציעס צו אונטערשטיצען ארבעט אויפ'ן קולטור-רעלען און אהע געבייט, זי אויך שטע-פען האנהערקער-שילען און עריגע-צונגס-קורסען פאר דערהאקסענע מיט דער יודישער אונטערריכטס - פראק-אויך פארטען פון דער קהלה און פא-ניסטרעטען סובסיריעס.

(4) שאפען עטליכע פונקטען אין דער קעלצער הויז-ארום, כדי צו פאר-גאניירען די רעזולוציע צו די בעפאר-שפאחערע האהלען צו די האנהערקער-קאמיטעטן.

העלג 12 פונאכט שליטע דער פארזיצער די זעהר חילטיגע און אימ-פאזאנטע קאנפערענץ, העלבע האם נעפאכט א קעלאסאלען אינדורק אויף אלע אנדערענע.

גדולה נענטען א אויפגעבונדען פונקט און האבען זיך אויסגעצעהלט הענען זי-ערע צרות אין דעהתם. הי טווי זי-קומט אויס שדער און ביטער אדורכ-זאמאנען זעך ביסעל זעהרען און א דאנק נעם האם די חברה האם אויס-געטראכט אויפגעבונדענע און אימ-פען בענעקענט זיך מיט נאך אואלכע נומע ברודער האו מען קאן זיך פאכט אויסרעדען דאם הארץ.

זיך און איינגעלאדען - געהארען א פיאניסט, העלבע האם בעת דעם פיסאנע צוגעשפילט און געהילט דעם עולם, עס האם זיך אויך געזונען צו-פען די רעלענטען פרייליכע ברואים, העלצע האבען דערצעהלט שעהנע מעשה'לעך און געזונגען פאלקס-ליד-לעך, אבער אין פוטען דרינגען אין די שטחה אבוסעל געשפערט געהארען צויעצ.

דער התקוה. מיט דער בונדרי-שער שבועה.

אין און הונקעל האבען עפליבע רעלענטען אנגעהויבען צו ברומען די חתקה, העלבע און געהארען אונטער-געהאלטען פון אויפגעבונדענע עולם און זיך פארגאנגען אין א געזונט. ניר בשלר אה העה אין פון א צהיט הינ-קעל טרויפגעפלטען די גונדושע שביעה און דער העפט פונם האם דאם האלט זיך געגענונגען הען די ארדער העלמען זיך נישט פרינגענעס און געפאכט א

פונקטען אינדורמירע לענדער - ריטש-לאנד און ענגלאנד - און פערשטעהט זיך צו העהלען דאם האם אוי פאר זי-פאפערעטען, טעפראקטישטען און עמ-פאטינסטען.

אויך די אנדערע זייערע פאפערעטע אינדורמירע-גענערען זיך למשל אי-טאליע, פראנקרייך און שוועדען הע-לען דאם פאל צום ערשטען מאל ארויסטרעטען מיט אייגענע גרויסע פאפערעטע-אויסשטעלונגען, האם זאלען דער גרויסער אינדורמירע-אויסשטעלונגער סיח-דישער העלט הענען זיך גרויס ווער-בערענונג און אויפ'ן העלסטערק אין אויף הויפער זעהר אנדורמירע אוי-ספונדל צו שאפען א פאזיציע אויפ'ן עולם הסחר.

אויך זאלען אויך עסטרייך, די טשעכאסלאוועקע, די שווייץ און רוס-לאנד, העלבע האבען אין לעפציג זי-גענעקעסענענע בעהיטה זיך צו קומען זעהן מיט זעכער בעפעטע-פונקטען, בכרי זעכער פאזיציעס אויפ'ן העלסטערק צו בעפעסטיגען און הען מענליך פערבערען.

אבער נישט ניר אבערפא העט ארויס-טוטלען אויף גרעסטען אינדורמירע-לען יודען דער פארשטעלונג העלט, אויך די לענדער דאן מער ליב הע-לען צום גרעסטען מאל זיך פארטען דורך אייגענע גרעסערע אדער קלענערע אויסשטעלונגען.

לדער העט אויך-ישראל נאך דאס מאל נישט זיך פארטרעטען זיך למפ-ציג. דער הויפט-אויסשטעלונגער קרום העלבען דאם לאנד האם אין די לעצ-טע חדשים געהאט דורכצואכען, האם זענען געהען צו די ארבעטען העלבע זענען אונטערגענומען געהארען, די זיך ישראל פארשטעלונג אין לעפציג פארטיג צו מאכען, האבען געמוט אבערשטעלען הערען, איצט זענען זי-הירער אויפגענומען געהארען און ס'איז שוין בעשעפנט זיך צו דער מע-סע אין מערץ 1929 העט ארץ-ישראל און א נאנען גרויסען פופל הענען דער האנדעלס-העלט האב די יודען האבען און די לעצטע יאהרען דארט געשא-פען.

דעהל גרעסען זיך די לענדער, העלבע האבען אכעל שוין אויסגע-שפילט אויפ'ן לעפציגער יריד, בכרי זעכערען אויסשטעלונגען צו פארטענע-רען און פארבעסערען, למשל אייגע-פונא העט איצט אויסשטעלען אין א פירל גרעסערן מעסע זיך אויף די ביי-אונטענע מסען, אויך אנדערע צען און דרום-אמערקאנישע סוינות הע-לען דאם מאל אין אייפאזאנטע אויס-שטעלונגען זיך פארטרעטען אויפ'ן

עם איז אפשר פארט שוין צייט?

אויך פון דאס הענען דעם, או עס און אפשר פארט שוין געקומען די צייט דאס דער הויז-הירט זאל האבען נענען דעם לאקאטאר אויך געהויבען פליכטען זענען איהם.

רשכט זיך אז אין אלע געביעטען פון לעבען און זעלן שוין צוריק טרען אין נאכשטעלען בעפרייבע, דער האנדעל איז שוין גווי זיך פאר דער מלחמה, עס האם אויפגעהערט דער פאפער-האנדעל און די מספרים זענען געהע-געשעלט זווי זיך אפאל אויף דעם מינימאלען פערדונסט און פארט אין פונדע דער בעזעהונג פון הירט צום לאקאטאר זעלן געבייגען זיך געזען.

מיר זאלען חשפען אז אין גארפאל-צייט, פאר דער מלחמה האם דער הירט געהאט אויף זיך א פליכט פון צייט צו צייט צו רעפאנאטירען די האויבונגען פון זענען לאקאטארען, אין הירט פעהר, און אנדערע העניגער, לויט זיך ווער און מעגליכקייט, אבער קען שים הירט האם זיך נישט אבע-זאגט פון סאכען און העלבען ס'איז נויטיגען רעפאנט. אין משך פון דער מלחמה האם דאס אויפגעהערט און עס איז אויך געהען פלעהן בערעכ-פונט, הייל עס זענען געהען צעפען, הען דאס דעה-העלער אויך געהען אוי קלען און נישט, איבערהויפט בעת דער ענטהערונג פון דער לענדער-העלבע און מען האם בשים אויפ'ן נישט-לעפציגער יודע.

א בעזעהנענע בערענונג העלט הא-בען די יאגאנישע אויסשטעלונג, העל-כע העט צום ערשטען מאל אין אי-ראפא זיך פארטרעטען אין זיך גע-האלדיקער זעהל. עס איינגע-הערען זיך מיט דער אויסשטעלונג אלע אפי-זעלע קערענשאפטען פון יאפאן, העלבע העלען זיך ערשטען מאל אין גרויסען מסול דער ארעפאזיאנער העלט הענען ספעציעלע יאפאנישע שאפונגען אויף אלע געביעטען פון אינדורמירע און קונסט און אוי ארום צו דערמענליכען א קוק צו געהן אין דער פארשלאסענער העלט פונם הע-פען מוח.

הען מערענענע נאך אז אויפ'ן לעפציגער יריד שפעלען אלע פארטע-אויס די געפאפערען שאפונגען זיך זעכער-טעטיגקייט, למשל אלע ארבעטן מאשי-נען אין בעטרייב, העלבע נישט א קלאר בילד פון דער פארשטעלונגער פון און דער פראקטישער ניצליכקייט פון יודען אויסגעשפאלען הען, אוי העט מען פארשטעהן זיך נויטיג עס איז די שטארקע בעפעלינגען פון אונ-זעכער יודישע פוהיים פון דער נאנ-צער העלט אויפ'ן לעפציגער יודע, העלבע האבען דאך דעם גרעסטען אינדורמירע קענען צו לעיגען דעם גרעסטען מארק פון דער גאנצער העלט.

לייף אויך הירער צוריק צו די חסדי-הערקער און דארט העלט מען אין מיט פונען, אין און פונען און אונטערשטענען שוירעם, האב'איד געהאט כוח אויסצוהאלטען און אויסצוהערען די אלע רעזערווען און דיסקייעס ביי צום סוף, אבער הארט א העלע נאך נישט מיט דעם האם זיך געזע-דינט דער פאג.

וואו איז עפיים אונזער קהלה. בינו בינו רשט מען מיר, אז אויך זעל פעהאונגען די יודען האם האם געזעלט פארקומען זיך דער קהלה-פאר האם זיך שרעב, עס האם גע-זעלט פארקומען העל איך מיר זאגען, עס די יודען איז נישט פארקומען קומט דעם, סחפת האם - איהר זעהט דעך, אז אויך קען איך נישט זעל ארויסזעהן, ניר די יודען איז נישט פארקומען צוליב דעם האם עס איז נישט געהען קען קושרום, פאר האם עס איז נישט געהען קען קושרום פונעם איהרע ניר דערפאר העל מען האם נישט איינגעלאדען זעל פונעם פארטראם מען האם נישט איי-געלעדען זעל פונעם פארטראם ניר זעהט איהר אז איהר קרייט מיר שוין ארען אין דער נשמה, און שוין א פאסקונדע עפע, מען האם נישט איינגעלאדען דערפאר העל - העל דער פארזיצער זיך ברונו מיט א פונם, האם ער איהם נישט איינגעלאדען, אוי ער נישט גע-קומען, זיך נישט געהען קען קושרום, האם מען געטענה'ט און געטענה'ט און די יודען איז נישט פארקומען.

עם איז אפשר פארט שוין צייט?

געקענט פערלאנגען, אז דער הירט זאל מאפען א העלפען ס'איז רעפאנט, העלבע העלט אונטערשטיצען דאס נאנ-צע דירה-גער.

אויז אין אבער די לעגע נאנען אונ-דערט, מיר צעהלען שוין נאנצע הונ-דערט פראצענט, דאס העפט דאס פו-לע דירה-געל, און זיך פאר'ן קווען און פארט פאלט גארנישט אין דעם הויז-הירט און ער זאל זיך לאקאטאר צורעכט טאפען דעם אויפגען אדער די פערפולטע פארלאנגע זכרונה אין הען דער לאקאטאר הענדעט זיך צו איהם הענען דעם, לאכט ער איהם אויב, זווי ווי ער האלט פון איהם פערלונגט עפעס א לעפערליכע זאך, האם זענען זיך גארנישט אויפ'ן שכל און ס'קומט אויס אז פילע לאקאטארען נענען אונט-אויף רעפאנאטירען זעכערען האויבונ-גען פילע פעהר זיך דאס דירה-גער בעטרעפט און דאס נישט עפיים אויף קען אויפגייע לוקסוס זאכען, נאך אויף פארקומען די אויפגעבונדענע דאס האטער-לעמונג אדער די פארלאנגע זכרונה, און עס קומט אויס, אז דעם הויז-הירט איז א זאך האם ברענגט בלויז הכנסה און האם נישט קען שים אונטערשטע-פערקעהרט דאס הויז הערט נאך בע-סער און שטער און געקומט נאך א גרעסערע הערט דורך דעם, האם די לאקאטארען הענען עס רעפאנאטירען און פאכען דערין די נויטיגע איינגעשטיצען, אמת, די רעגירונג פארטעט לעצ-טענ'ט פון די הויז-הירטען, אז זי זא-לען לאזען רעפאנאטירען די הענער, דאס איז אבער נאך פון אויסגעזעהנען, כדי די געסען זאלען שטער אויס-הען, אבער איינגענע פאר די לאקא-טארען, אז זי זאלען האבען בעסער און בעסערערע צו האויבען פאר דעם זארגט די רעגירונג אויך נישט, פאר-קעהרט מען זעהט נאך פאר'ן, אז הען עס געהאט אפאל אז א הענער פון א הויז האלט בים איינגעזעלען, אז דער הירט פון טאפען א נעץ פארט, אבער-קענט איהם ד'ס געריכט, אז ער פונע נעמען דירה-געלער שפערע, וועל דאס האם אין געהייען זיך צו זיך א נע חיל העלבעם פאלט נישט ארום-פער אונטערן לאקאטארען-שוך אז פאכט האם געהארען ביי אונז אין שאפארט, זעהר די זאך איז נאך אין גערייבט און ס'איז נאך נישט ענטש-דען, וועל די לאקאטארען היילען אויף דעם נישט איינגעהן, אבער יעדעפאלס די בלויזע הויז-אמיניאט אויך נענוג, עס האלט לויט מען פונען געדארפט איינגעניגענען הערען א איינגעהערען פון די לאקאטארען-פארטיגען ביי די העלבע מאכט אז עס זאל געשפען הערען א נענען אז די דירות האם צעהלען שוין דאס פולע דירה - געלד זאלען טונען דורך די הויז-הירטען-רע-מאניאט הערען, וועל עס איז געהייען שוין צייט דער-צו. מ. ק.

לויף אויך הירער צוריק צו די חסדי-הערקער און דארט העלט מען אין מיט פונען, אין און פונען און אונטערשטענען שוירעם, האב'איד געהאט כוח אויסצוהאלטען און אויסצוהערען די אלע רעזערווען און דיסקייעס ביי צום סוף, אבער הארט א העלע נאך נישט מיט דעם האם זיך געזע-דינט דער פאג.

וואו איז עפיים אונזער קהלה. בינו בינו רשט מען מיר, אז אויך זעל פעהאונגען די יודען האם האם געזעלט פארקומען זיך דער קהלה-פאר האם זיך שרעב, עס האם גע-זעלט פארקומען העל איך מיר זאגען, עס די יודען איז נישט פארקומען קומט דעם, סחפת האם - איהר זעהט דעך, אז אויך קען איך נישט זעל ארויסזעהן, ניר די יודען איז נישט פארקומען צוליב דעם האם עס איז נישט געהען קען קושרום, פאר האם עס איז נישט געהען קען קושרום פונעם איהרע ניר דערפאר העל מען האם נישט איינגעלאדען זעל פונעם פארטראם מען האם נישט איי-געלעדען זעל פונעם פארטראם ניר זעהט איהר אז איהר קרייט מיר שוין ארען אין דער נשמה, און שוין א פאסקונדע עפע, מען האם נישט איינגעלאדען דערפאר העל - העל דער פארזיצער זיך ברונו מיט א פונם, האם ער איהם נישט איינגעלאדען, אוי ער נישט גע-קומען, זיך נישט געהען קען קושרום, האם מען געטענה'ט און געטענה'ט און די יודען איז נישט פארקומען.

די אונדור ירום הורה האם דאס הארט, זי פילט זיך תקיף און זי העט נישט חז ושלום מסכים זיך צו געהן מיט די אלע פושטים די ציוניסטען, פורחי און האנהערקער צושטעלען, וועל זיך געהן פארשפרייטען לעס כבוד פון דער תורה והרה, און לויט זעכער אויסגעשונג קען דאס ניר פערשפרייטען זיך, מיט דעם פרומען זי-רען פרינלוציק נח, זווי זיך עס שטעהט גארנישט נח איז צוריק היה אין דער צווייטער פארזיצער, דעם הערעם-דינגע קרויט.

אויך רוף אויף איך אלע, אז איהר זאלט זעהן אז די איינגענע האם קא-נען זיך נישט אויף פאליטיק אין די אונדור, דעריבער שטימט מיט איהר הארומ זיך האם פונעם נח זיך האם דאס הארט, מיט איהר אין די מאכט.

עפיראג. זיך איהר זעהט האם איך איך נאך אייבערנענענען א קלענעם פאל פון דעם האם אויך האב געהערט אין גע-זעהן דורך און אונטערשטען בעת לעת ר'ה פון שבת צונאכטס ביי זונטאג אויף דערנאכט.

פון דעם אלעם אויבערערמאנטען רעפאנט איהר זיך שוין משער זיך זי-פילע מיר זינדיגע מענטשען געהן אדורך דורך דעם פירצען נארוישען לעבען, ניר עס איז נישטא דער יעניגער, העל-כער זאל עס פארצעהלען און אויפ-שריבען אויסער דאס בוסעלע האם עס פארצעהלעט דער, לויטן.

קאמוניקאט.

זוליעב דער נישט צושטאנדקומענער קריז-אפגאנג צו די בעפער-
 שטעהערע סיג און סענאט-האלען, האלטען פון פאר אונזער חוב אויפ-
 זוקלערען די מטענסטאטאזע יודישע בעפעלקערונג הער און זוליעב האט
 האט געבראכען די יודישע אהרות.
 עס איז אנאלגעמען בעהעפטעט זאך, אז די שטעלער פונעם נאציאנאל-
 ליטעטען בעפער האבען זיך געשטעלט דערבע פאר א הויפט-זיעל ארויסצו-
 עלויגערען פונעם פעמליכען פאליטישען לעבען די אהרות, העלבע רעם-
 רעקאמאנדאציע דאס רעליגיעזע וועקענע, דער רוב מיני וויב פון יודישען פולק.
 אין פילע פרעסע ענזאייטעס האט ה' נרנבוים געהאט דעם מוט צו ער-
 קלערען, אז איר דורכ'ן צוברעכען דעם יודישען אהרות, העלען זיך יודי-
 שע מאנדאטען פארלירען געהן, העלען עס נור זיך אנדער-מאנדאטען און
 אואלבע זענען פאר איהם שטילדיק, ער האט אויך געזאגט דעם נאצי-
 נאליטעטען בעפעלקערען, אז ער וויל די אהרות אינעם דאזיקען
 בלאק נישט ארייננעמען — טראץ דעם האט ער אלען האט נאנץ נומ נע-
 האוסט אז דעם איז ע שטומע אפגעברעכען זיך אין סאפאקענער מהיר, הצל
 די אהרה האט פוקלסאל ערקלערט אז זי שטרעבט צו א רפן יודיש - נאצי-
 יאנטלען בלאק, העלבער זאל ערומנעמען אלע יודישען גרויסרעגנען און (זי
 העט זיך דאנענען נישט ענזאייטערען און א בלאק מיט ערעמעטען, העפענס
 סאפיראציעס בעדרעהען די נאציס פון דער פוילישער מלוכה, און פאר
 העלבע דעם יודישען פאלק זאל געשען און קען אהרות נישט שטרענגען.
 מיר האבען דארבער מיט פריד אויפגענומען די יודיעה אז די הינע
 ציוניסטישע און מוזויסטישע ארגאניזאציעס העלען נישט קען ענטפל נעמען
 אין דער דאזיקער פאליטישער טאקטיק, נור שטרעבען צונען צונויפן יודי-
 רישען נאציאנאליזען בלאק צו א רפן יודישער נאציאנאליזען קריז אפגאנג
 אויף העלבער מיר זענען נאמירליך מיט פריד אפגענומען.

אבער דער הער זיך נאך א רמה געפונען אפגעשטענע זיצונגען
 ארויסגעווען אז די דאזיקע שטרעבענען זענען נור לפנימדיגע, אין דער
 אמת'ן געט עס זיך נאך אונטער'ן, מאנטעל פון יודישער אהרות אדורכצו-
 פארטירען זענען פלענער.

אין דער צייט הער די אהרה האט אויסדריקליך ערקלערט איהר גרעם-
 קעט אפגענוגען אויף א פולשטענדיג געמערטען קאנדיטאט און האט זאגט
 ענזאייטערען נעמען העלבע מען קען בשום אופן נישט חושד זיך אין העלבע
 ס'איז נסיון צו דער אהרה, האבען דאנען די פארשטעהער פון די ציו-
 נים אום נישט געהאלט מהר זיך אויף זענען פארט אפגעציעט און דורכ-
 אויס געהאלט — דורך א קינעסליך ציוניזען שטעלע מערהייט — מאנא-
 ריזען די אהרה און דער קאנדיטאט-פראגע.

אפגענוענדיג אבער אז די שטעלונג פון די אהרה איז א פעסטע און
 אז זי העט זיך פאר קען פאל נישט לאזען אנהערען א קאנדיטאט, א פא-
 מענטשען ציוניסט אבער ענזאייטערען פוילישען און נאציאנאליזען-בלאק,
 האבען זי געברוט מערשוריען די אהרה דורך דאזיקען, אז מען העט
 שרוםלאזען א שוונג און נאס, אז די אהרה האט געברעכען דעם יודישע
 אהרות, אויף האט זי האבען א קאמפאזיטען ענטפער פונעם אהרה - פאר-
 שטעהער, אז די אהרה שרעקט זיך נישט פאר זעלבע העל-סאכונעציעס
 אויף העלבע די יודישע געט קען זיך הינט שוין גענג נומ.

ועהענדיג אז זענען פארקאמפערטע אפגעשטענע העלען דורך דער אהרה
 נישט בעפרידנט הערען האבען זי זיך ענטשלאפען צו ברעכען דעם יודישע
 אהרות און אויפצוענען די שוין-געשטענע קריז-אפגאנג, רעפונדירט אהר-
 שטילדיק אויף דער נאציאנאליזע פון וויזשען העלער, העלבער העט זיך לאזען
 סאנען און דער נעץ פון זענען אונטערהאלטען.

מיר גיבען די דאזיקע זאך אבער דער יודישער עפענטליכקייט און זאל
 זי משפ'ן און ארויספראגען אהר אורפאל אבער די צושטערען פון דעם
 יודישער אהרות.

צושטעלענער האל-קאמיטעט פון אלגעמיינעם יודיש-
 נאציאנאליזען האל-בלאק פאר'ן קריז מטענסטאטאזע-ראדאטעס.

פון יודישען מטעאטער.

די פארשטעלונגען פון די יודישע
 ארומשטען העלבע נאטורלירען און
 זאל, הארטא הערען אויפגעפיהרט
 האט אפאל אלץ מיט מער ערפאלג.
 די יודישען פעטער בעזענער נע-
 הען אהעק פון יערע פארשטעלונג
 העכסט צושרודען זיך קומען נאכא-
 פאל.

אויף דעם הענטלען פרעמאן און
 שבת האט די יודישע שרופע צוגע-
 גרעם א עהר אונטערקאממען געמע
 רעפערמאר.

פרעמאן הערט אויפגעפיהרט צום
 ערשטען מאל אין מטענסטאטאזע די
 זעהר רעפליכע קאמושע אפערעטע
 מיט פילע נומערן געזאגט האט איר
 געשפילט געהארען הונדערטער מאס
 אין די הארשאהר און לאזער טע-
 אמערן, די נרנע כלה, שבת גאכטע-
 סאג דער שלאנער פון סעזאן, פא-
 לעסטיגער זונע, שבת שעהר ארע-
 פיקער די נויסע אויסשטאטונג-פיע-
 סע אין 4 אקטען, בלונד אויס לוע-
 בע' מיט פיער נומערן געזאגט.

דעם שייך'ס זעהן אין גאנצן
 זיט עפליכע מען הערט אין קונא
 גנאה' אלעץ 43 דעמאנסטראט די
 הערליכע מוח-דראטא אין 10 אקטען
 אונטער'ן אויבערערמאנטען סטובל און
 העלבער די הויפט-רעל פיהרט אום,
 דער צום לעצטען מאל ארויסטרעטע-
 דער אינעם פולם, פארשטענדיקער טר-
 טוסט און בעזענער פון פרויען-הער-
 צער, רודאף העלענטיג.

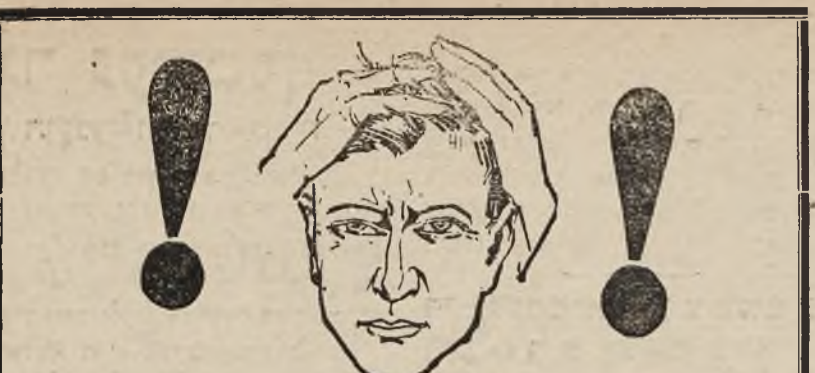
דעם שייך'ס זעהן איר און הי דער
 לעצטער שפילעל פון קבר פון אינעם
 פון די ערשט-מאטער, העפעס העלען
 איז פריהענטיג און ארויסשטאטונג-פיע-
 געהאקט געהארען.

אלגעמיינע פערזאמלונג פון נמילת חסד.

זונטאג דעם 29 ד. ה. העט פארקוי-
 מען די זעהרליכע אלגעמיינע פערזא-
 לונג פון נמילת חסד.
 דעם גענויען בערוכט העלען פון
 נעבען אין נעכטען נומער.
 ליטערארישע געשפרעכען.
 דער יוד. קולטור - אמט האט בע-
 שלאסען אפגעזאגט א נאנצע רימע
 ליטערארישע שפיעסען הענען פארשי-
 דענע אפגעלע און ליטערארישע
 פעמעס.
 דער ערשטער ליטערארישער שטיקע
 הענען ליחוקם דראמא הירש לעקערס
 העט פארקויסען הינט פרעמאן דעם 20
 ד. ה. פונקטליך 7 אהנד און לאקאל
 פון יוד. קולטור-אמט אלעץ 20

OGŁOSZENIE.

Magistrat m. Częstochowy
 odwa w drodze przetargu ofer-
 towego w przedsiębiorstwo zwóz-
 kę materiałów wszelkiego rodza-
 ju, nadchodzących wagonowo
 pod adresem Magistratu po ce-
 nach jednostkowych za 100 kg.
 wagi lub 1 mtr. sześć, z dworców
 towarowych do każdego z miejsc
 w granicach miasta położonych.
 Umowa zawarta będzie na
 okres czasu od 1 stycznia do 30
 czerwca 1928 r.
 Kaucję składa przedsiębiorca
 przy podpisaniu umowy w wy-
 sokości zł. 500.—
 Oferty ostemplowane przy-
 muję się do dnia 20 stycznia do
 godz. 12 w biurze łącznika Wy-
 działu Administracyjno-Technicz-
 nego z jednoczesnym wpłace-
 niem wadium wysokości 10%
 kaucji. M A G I S T R A T.

קראנקע נערווען

די קראנקע פון די מעגליכע צייטונגען, פיהרען א שטענדיגע רובריק פון וועלכעס-
 דען. די לעזער מרעפען זיך זעהר אהט מיט די קעמפאטערען פון די צעהרליכע 6-
 פאלען פון וועלכעס-מאטער, אז די מכה פון די טראנזשירעס פון דעם ערער יענעם סע-
 שצן... איז געווען א געהענע-ערשטערענג. די דעקאטוריעס פון דער נאנצער העלם קעם-
 פון מיט דעם קראנקען צושטאנד פון זענען פאזיציענען, העלבע אלס נערווען-קראנקע,
 זענען געהיילט — הייל דאס יאהר האט מען אויסגלי שלעסלעך זענען פון 6-
 ברענגען די געהענע-קראנקע און אין שעה פון זענען למדען פראכטען זיך פאר זי אוי-
 צו פערקירען זענען פון זי ארום צו מאכען אפגעציען צו זענען אונטערליכע דע-
 דען. ס'זענען פעהראן פערשורענע אופנים פון קעם-העהטען, גערויש אין די אויערען,
 שווינדלען פאר די אויערען, אויסברוינג ביים פעררענען, דאס טלעס שאפע די אונטע-
 הינגעל צו דער ארבייט, און איז די ערשטונג פון נערווען-קראנקע זענען פון גע-
 דער מלחמה, דעם איז דער פאפולירע, פון געהענע-קראנקע. שטענדיגע מאטעריעלע
 פון די דעקאטוריעס, דאס איז א מדרג פון וועלכעס-מאטער. אין קאמפ הענען געווען
 בערווען, הענען א געוונד דור אויפ'ן ערשטען פלאן, דאס ארום דעם פרויגענדיק הייל-
 פויסעל, וועט איז געהאפט אויף דער נאנצער העלם א. ג.

KOLA LECITHIN

צעהרליכע בעשטענדיגען בעשטעטיגען, אז Kola Lecithin איז א חוקאט העל - פוי-
 סעל און עס בעהענעט ממש האנדער, פיהרט צו די אמת'ן נאטורליכע-סובסטאנצען אין
 די וויסעסע געזעסען פון בלוט-לויף, גוט צו טום, דעהאלט דעם פענע אין פרישקייט
 און יונגען. הענען דער הירקאטען הערונג קען זיך יעדער אונטענדיק לעבט איבער-
 צענען, הען ער העט אין שעה פון 2 אקטען צושטען צו דער פירמע

G. Pasternak Berlin 50 Michaelkirchplatz 13 Abt. 212

זיין אדרעס פאר די וועג און בעקאנטען און דאמאלס דעהאלט ער גענצליך בחנם
 א קען שטענדיגע Kola Lecithin מיט דער געהענע-קראנקע ברעשורען. — אין דער
 בראשורען גענויען זיך די אנהענגענע פון געהענע-קראנקע, ענזאייטערען
 דורך א דעקאטוריעס, דאס איז א ספציעליזע, העלבער האט אלוין געקעמט מיט זיך קראנקע
 געהענען. מ'דארף נישט פארלירען די געזענענדיג און נאך היינט בעשטענען א פראגע
 שאכעלעך

KOLA LECITHIN

געברויכט "פאטאקאל"

וועלכער זיין אויף דער הירקאטען-שפיען - פראדוקטען - אויסשפיעלונג
 אין קאמפאזיט (8/9-9/10 1927) בעלוינט געווארען מיט א
 גאלדענעם מטדאר

הכשרפון הרה"ג צבי חנוך הכהן שליט"א לעווין אבד"ק בענדון.

WYCIENIENIE BIŁDNICE
 LECZY
HEMOGEN
 przetwor zolaza
 MAGISTRA KLAWE
 ORYGINALNY TYLKO Z FIRMA
KLAWE

גרכות אין רעדאקציע.
 ה' מ. אירעלמאן 2 זל. פאר בית לחם, 2
 זל. פאר לינת הצדק, 2 זל. פאר'ן שמיטל, 2 זל.
 פאר מחוקי הדת, 3 זל. פאר קרן קימה.

קרבנות פון אורין - זייער
 פאדארט פוטטיים רעזומאטיזם ארטעריען-סלעראז
 יעדער פערזאנליכער מיט אורין-זייער, געפונענדיק דורך זעהטען קען געזעסען זייערען נאך דורך
URODONAL
 הייל URODONAL צעלאזט דעם אורין-זייער.
 Generalna Reprezentacja: Warszawa, Fredry 4, tel. 73-55,
 Prawdziwy Urodonal tylko z polską i francuską etykietą.
 צו בעקומען אין אלע אפטיקען און דרעגערעס.

W szponach Azjatów

דיהערענע געזאנטישע דראמא אין 10 אקטען, אויסשוריענדיק אמת'ן צוזאמען פון א איראפעריען אין היינטיגן מוח.
 די האנדלונג קומט פאר אין די וואנישע און זינגענדיק פון רעכטיס און שאנדע.
 קעגנא ברינגנדיש, מאריקט מיליטער, ני-סאז-לינג, זשאק טרעהאר, דארוש אקעהאנדער און פשווארט ראם.
 איבער'ן פרינציפאל: פאמע - מאנאנך אפגעלעט פון דער נאנצער העלם.

הינט און וויטערע מען.
 מאנובענטאל פויליש פילם-קונסטערק:
 דראמא געשטיצט אויף דער אונטער-
 בליכער עפאפע פון די קאמפען פאר
 א אונטערהענגונג פוילען!

MOCILLA NIEZNANEGO ŻOŁNIERZA
 לויט דער ערצעהלונג פון אנדרעי פטרוג.

פון פרימאן דעם 20 ביז זונטאג דעם 20 אינגשל, ווערט דעמאנסטראט די
 אונטערהעלבע דראמא אין 10 אקטען מיט הארי זעל אין דער הויפט-ראל
 איבערן פראגראם "ים-רויבער" אמעריקאנער דראמא אין 5 אקטען.

מטעאטער
"אדעאן"
 אלעץ 27
 לעצטער פאנאם 9 אהנד.
 געווענהליכע פרעזען.

מטעאטער
נאוואשני
 ארעע 12
 לעצטערפאנאם האלב 10

Kino Panorama
 3 אלעץ 75
 ביים נויטע פארק.